

leiderdorp

Brainstormstuk Profilering gemeenteraad

griffier | **Bart Rijsbergen**

b.rijsbergen@leiderdorp.nl | 071 54 54 821

raadsadviseur | **Viola van Alphen**

v.van.alphen@leiderdorp.nl | 071 54 54 825

managementassistent | **Lilian van der Meer**

lvandermeer@leiderdorp.nl | 071 54 54 826

griffie@leiderdorp.nl | raadleiderdorp.nl

Inleiding

Profilering, participatie en communicatie door de raad

Een belangrijk speerpunt van de raad is het contact met de Leiderdorpers. Ook met het oog op de raadsverkiezingen in 2022 is het belangrijk om hierin stappen te zetten. De zichtbaarheid van de raad moet groter, het raadswerk moet meer bekendheid krijgen, er moet meer contact komen tussen de Leiderdorpers en hun gekozen bestuurders.

Tijdens de Krokusconferentie in maart 2020 werden ideeën uitgewisseld over communicatie en participatie door de raad en raadsleden. Door de coronacrisis kwamen we niet toe aan verdere uitwerking, bovendien maakten de coronamaatregelen veel van de ideeën moeilijk uitvoerbaar: bijvoorbeeld de plannen voor wijkwandelingen met buurtbewoners of informatieavonden op locatie.

Toch wordt het hoog tijd om verder met dit thema aan de gang te gaan.

'Quick Wins'

- Wekelijks column (digitaal en in Gemeente-aan-huis) van steeds een ander raadslid: hoe beleef je Leiderdorp, als Leiderdorper en als raadslid.
- De bestaande communicatiekanalen (gemeentelijke website, Gemeente-aan-huis) actiever gebruiken.
- Bijdragen aan activiteiten als de 'week van de democratie' zo mogelijk in samenwerking met scholen.
- Inzetten van social media, door raadsleden individueel en namens de raad als orgaan (door de griffie).

Werkgroep profilering en communicatie

We hebben in 2020 afgesproken een werkgroep in te richten voor het thema profilering & communicatie. Daarin gaan we de ideeën en mogelijkheden verder verkennen en uitwerken, mede gericht op de raadsverkiezingen van 2022. In de werkgroep zitten raadsleden, burgerraadsleden en medewerkers van de griffie. We vragen zo nodig deskundigen van het college of van buiten de gemeentelijke organisatie om aan te schuiven.

Ideeën uit de Krokusconferentie (maart 2020)

Tijdens de Krokusconferentie in maart 2020 werd dit thema besproken aan de hand van de volgende vragen:

Wat wil je dat de raad uitdraagt?

Waar heeft de inwoner behoefte aan?

Wat zou je als inwoner van en over de raad willen weten?

Wat zouden inwoners nu over de raad zeggen?

Wat zou je willen dat inwoners over de raad zeggen?

Reacties bestaan uit: onzichtbaar, betrokken, dichterbij, toegankelijk, benaderbaar, eensgezind, op afstand, vriendelijk, black box, ontoegankelijk, inwoners gericht, luisteren naar inwoners, open, laagdrempelig, zichtbaar, deskundig, braaf, samen.

Ideeën uit de drie groepen:

- De raad is er voor inwoners.
- Nodig mensen uit Leiderdorp uit als experts en/of als betrokken burgers om ze te horen en in gesprek te gaan.
- Laat inwoners meer inzicht krijgen in de afwegingen die de raad maakt, meer context. Doe aan verwachtingsmanagement.
- Rol en bevoegdheden van de raad over het voetlicht brengen.
- Doelgroepen verbinden aan dossiers. NIMBY (Not in my back yard) doelgroepen bepalen.
- Beter gebruik social media. Raadsleden zouden zich hierop beter moeten profileren. Raadsbreed als ook individueel.
- Raadsbrede communicatie vanuit de griffie. Een nieuwsbrief.
- Informatieavonden organiseren op locatie en niet het gemeentehuis.
- Als raad op pad gaan naar buiten en zichtbaar zijn bij activiteiten. Wijkwandelingen maken.
- In gesprek met de pers / Unity.
- Een raadsbrief naar inwoners sturen (begin van het jaar) met daarin de uitnodiging om kennis te maken.
- Beter benutten van het fractiespreekuur.

Raadscommunicatie - wat is het en wat gebeurt er al?

De raadscommunicatie is een aanvulling op de politieke communicatie die elke fractie zelf beheert, en biedt inwoners namens de hele raad en zonder politieke kleur objectief nieuws. Een definiëring van wat raadscommunicatie is verschilt steeds per gemeente omdat de behoefte niet overal gelijk is.

Het belang van raadscommunicatie is de kloof tussen politiek en burger zo klein mogelijk maken. Dat begint met het herkenbaar en vindbaar zijn als raad, zowel online als offline. De doelen hierbij zijn grofweg:

- o Informeren: op een actieve manier inwoners op de hoogte brengen van (politiek) nieuws en de genomen besluiten van de raad.
- o Profileren: de raad is zichtbaar, vindbaar en staat open voor feedback en input vanuit verschillende gemeenschappen binnen Leiderdorp.

- o Interactie: door zichtbaarheid van de gemeenteraad ontstaat er een gemakkelijke ingang om in contact te komen. Inwoners kunnen directer geholpen of doorverwezen worden met hun vraag of opmerking. De griffie speelt hier een belangrijke rol bij.

De inwoners van Leiderdorp worden door de griffie geïnformeerd over raadsaangelegenheden door middel van de website raadleiderdorp.nl en de nieuwsbrief waarop men zich kan abonneren. De raad lift mee op de gemeentelijke social media zoals Facebook en Twitter. Ook is er nieuws over de raad te vinden in de lokale en gemeentelijke bladen, georganiseerd vanuit het communicatieteam van de gemeente. De communicatie is voornamelijk vanuit de gemeente en niet de griffie en vooral kanaal gestuurd.

De gemeentelijke Facebook heeft rond de 3000 volgers en 2700 likes. Twitter heeft bijna 2.000 volgers. Beide kanalen zijn dus goed bezocht en worden goed gevolgd. De huidige communicatie via deze kanalen is met name gericht op actualiteiten, verkiezingen, evenementen en buurtinitiatieven. Informatie over de politieke avonden is beperkt.

De social media kanalen LinkedIn en Instagram hebben beiden rond de 1.000 volgers. LinkedIn heeft zakelijke communicatie over vacatures bij de gemeente Leiderdorp, verkiezingen, evenementen, activiteiten, statements, actualiteiten (onderhoudswerkzaamheden, begrotingsraden, benoemingen etc). Instagram bericht over actualiteiten, variërend van kleinschalige buurtinitiatieven tot communicatie over benoeming burgemeester. Ook hier is algemene informatie over het werk van de raad of over de inhoud van de politieke avonden beperkt.

In mei 2019 is er op verzoek van de raad een avond georganiseerd door het gemeentelijk communicatieteam voor nieuwe inwoners van Leiderdorp. De organisatie heeft de intentie om een dergelijke informatieve kennismakingsavond ieder half jaar te organiseren.

In het verleden zijn er diverse projecten opgezet, zoals het project 'gast van de raad'. Hierbij werden burgers uitgenodigd voor een ontbijt met de burgemeester. Er zijn diverse hoorzittingen georganiseerd om burgers te betrekken bij de ontwikkelingen en hen te horen bij de start van een besluitvormingsproces. In verkiezingsjaren zijn avonden zoals 'Avond wegwijis in de lokale politiek' georganiseerd.

Concluderend kunnen we stellen dat er vanuit de griffie en de raad als geheel (communicatie vanuit de fracties en werkbezoeken van individuele raadsleden natuurlijk niet meegenomen) weinig tot geen raadscommunicatie plaatsvindt. Er wordt gebruik gemaakt van de bestaande kanalen van het college of opdracht gegeven aan het college om participatie te bevorderen.

Raadscommunicatie – wat willen we?

Het is de vraag hoe we met raadscommunicatie de verbinding van de inwoners van Leiderdorp met de algemene communicatie van de raad vergroten. Er zal een legio aan ideeën zijn onder de raadsleden, maar een het opzetten van een stappenplan helpt bij het toewerken naar resultaten.

Stap 1 Bepalen wat we hebben te besteden aan raadscommunicatie? Hoeveel uur is hiervoor bij de griffie aanwezig? Zijn er raadsleden aanwezig die zich willen inzetten

in de vorm van een werkgroep om mee te denken over raadscommunicatie/betrekken van inwoners?

Stap 2 Nadenken over de content. Welke content wil de raad maken. Op welke schaal willen we inzetten.

Stap 3 Via welke kanalen willen we zenden en in gesprek gaan met inwoners?

Stap 4 Wat is het uiteindelijke doel, wie willen we bereiken en wanneer zijn we tevreden?

Een aantal vragen die hierbij van belang zijn:

- o Hoe kunnen we de raad zichtbaarder maken?
- o Hoe kunnen we de rol van de raad als afweger van belangen beter duiden?
- o Hoe kunnen we de informatievoorziening toegankelijker maken voor diverse doelgroepen?
- o Hoe kunnen raadsleden daarin centraal worden gezet en worden gefaciliteerd in hun communicatie?
- o Hoe kunnen we kennis uit Leiderdorp halen?
- o Hoe kunnen we de informatiepositie van de raad verbeteren?

➔ Uitwerken stappenplan en bij elke stap het doel en de uitwerking beschrijven. Bijvoorbeeld:

Doelstelling	2021
Zichtbaarder maken van de raad en versterken van informatiepositie van inwoners	a. Eigen raads-social media in het leven roepen en actief gebruik. <ul style="list-style-type: none"> o Voorafgaand aan iedere politieke avond (politiek forum, raad en informatieavond) een bericht op Facebook en Twitter met korte omschrijving van onderwerpen van die avond. o Korte profielschetsen van (burger)raadsleden op social media. Alle partijen vertegenwoordigen en een politiek neutraal karakter.
	b. Inwoners informeren op welke momenten ze invloed hebben in beleids- en besluitvormingsprocessen. <ul style="list-style-type: none"> o Berichten op alle social media over de mogelijkheid in te spreken tijdens raad en politiek forum en deze avonden bij te wonen. Inwoners informeren over de toegang tot informatieavonden. Informeren over fractiesprekuren. o Stemgedrag van raadsleden inzichtelijk maken.
	c. Een digitale nieuwsbrief van de raad. Van (het politiek forum) de raadsvergadering een nieuwsbrief maken. Zie voorbeeld Woerden: https://gemeenteraad-woerden.email-provider.nl/web/zwqctkbjgs/9inifictog en https://gemeenteraad-woerden.email-provider.nl/web/zwqctkbjgs/4yphp1eksg
	d. Persberichten schrijven. Publicatie in eigen social media en op de website en aanbieden aan derden.
	e. Maken van een begrotingskrant. Het budgetrecht is misschien wel het belangrijkste recht dat de raad heeft. In een jaarlijkse uitgave krijgen alle fracties de ruimte om hun licht op de

	begroting te laten schijnen. Alle bijdragen worden gebundeld, opgemaakt en gepubliceerd.
	f. Werkbezoeken. Door werkbezoeken komt de raad meer van de stad en haar inwoners en instellingen te weten. Werkbezoeken hebben zo steeds een sociaal-maatschappelijke insteek. De griffie komt met een voorstel dat een aantal opties inhoudt voor werkbezoeken. Deze kunnen gedurende het politieke jaar worden ingepland.

Wat doen andere gemeenten?

Om een idee te krijgen bij wat andere gemeenten doen aan raadscommunicatie, hieronder een niet uitputtende lijst met alternatieven bij andere gemeenten. De lijst beperkt zich niet alleen tot raadscommunicatie maar ook tot alternatieven voor het betrekken van burgers en het ophalen van informatie door raadsleden in de gemeente.

- Op het gebied van raadscommunicatie wordt in Amstelveen de raadsagenda toegelicht in een publieksvariant, over raadsbesluiten worden artikelen geschreven. In Almere is er een digitale kaart waar online burgerinitiatieven gestart kunnen worden. In Almere en Amstelveen wordt gebruik gemaakt van een digitale nieuwsbrief, worden er persberichten gemaakt, wordt er elk jaar een jaarverslag van de raad gemaakt en worden er folders gemaakt over onder meer het spreekrecht en het burgerinitiatief. In 2013 is in Amstelveen gestart met een wekelijkse weblog van de raadsleden. In Woerden is recent gestart met een digitale nieuwsbrief.
- In zowel Almere als Amstelveen zijn er activiteiten zoals 'Gast van de Raad', een kennismaking met de raad voorafgaand aan een vergadering, schoolbezoeken van middelbare scholen voor lessen over lokaal bestuur en een raadssimulatie. In Almere bestaat een raadspanel van bewoners waarbij fracties over actuele onderwerpen enquêtes kunnen uitzetten.
- Stagelopen/dag meelopen in verschillende typen organisaties.
- Verantwoordingsgesprekken/Podiumgesprekken in Almere. Een delegatie van raadsleden (ondersteund door de griffie) voert gesprek op beleidshoofdlijnen met spelers in maatschappelijk domein (bestuurders van zorginstellingen, woningbouwverenigingen of opleiders). Zo krijgt de groep raadsleden/de delegatie zicht op belangrijke ontwikkelingen in het veld en ook op de relatie tussen overheid en maatschappelijk veld. Daarna rapporteert de delegatie aan de hele raad en gaat de raad in gesprek met de portefeuillehouder over de constatering.
- In Almere vinden politieke markten plaats ter voorbereiding op besluitvorming. In Amersfoort bestaat het 'Plein van de gemeenteraad', waarbij er om de week marktkraampjes in het stadhuis staan waar inwoners en organisaties iets kunnen presenteren. Raadsleden kunnen zich hier laten informeren. Deventer kent ook een forum: een maandelijks moment waarop inwoners hun initiatief/idee/probleem/ aan de raad presenteren.
- De gemeente Krimpenerwaard organiseert Summer schools en masterclasses politiek voor jongeren.

Landelijke initiatieven

- **Right to Challenge**

Bij Right to Challenge (R2C) kunnen bewoners taken van gemeenten overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Bewoners krijgen met R2C daadwerkelijk de mogelijkheid om hun idee te gaan uitvoeren.

Het landelijk netwerk www.righttochallenge.nl kan bewonersinitiatieven en gemeenten ondersteunen bij één of meer stappen bij de invoering van Right to Challenge (R2C). R2C organiseert bijeenkomsten en adviseert over R2C verankeren in verordeningen, inpassing in inkoopbeleid en R2C meenemen in beleidsontwikkeling.

Wanneer de gemeenteraad graag aan de slag wil met Right to Challenge dan wordt de volgende aanpak geadviseerd: start met een open gesprek van gemeentebestuurders, ambtelijke top en bewoners / initiatiefnemers. Bespreek met elkaar hoe je invulling geeft aan R2C, wat Right to Challenge voor iedereen toevoegt, de maatschappelijke voordelen en hoe dit recht in de gemeente vorm kan krijgen. Hoe willen bestuurders het recht van bewoners om taken van gemeenten over te nemen invullen met de lokale gemeenschap?

Het Rijk heeft inmiddels een wetsvoorstel gereed om dit uitdaagrecht te gaan verankeren in de Gemeentewet: de gemeente moet dan aangeven of en hoe inwoners van dit recht gebruik kunnen gaan maken. Het recht wordt dan verankerd in een nieuwe participatieverordening.

- **Prodemos**

Cursus Politiek Actief: bedoeld voor mensen die graag politiek actief willen worden en/of voor mensen die willen weten hoe ze meer invloed kunnen uitoefenen op de lokale besluitvorming.

Dag van de Democratie Op locatie: 15 september (ieder jaar). Ieder jaar wordt op 15 september de Internationale Dag van de Democratie gevierd. ProDemos heeft een hele lijst met ideeën samengesteld voor activiteiten op 15 september, van speeddaten met raadsleden, vragenuurtje burgemeester, een motiemarkt, een wedstrijd uitschrijven, een lezing of een debat, raadsvergadering nabootsen.

Burgerparticipatie: ProDemos kan gemeenten ondersteunen bij burgerparticipatie.

Jongeren betrekken bij de lokale politiek: Project Kindergemeenteraad voor basisschoolleerlingen, Project Jongeregemeenteraad voor leerlingen van het VMBO, MBO en HAVO/VWO, Training/gastles van raadsleden voor jongeren. ProDemos ontwikkelt het programma voor de gemeente en de gemeente verzorgt de gastles aan de jongeren.

- **Diversie**

King for a Day | Overheidsbeleid: Een jongerenplatform uit Leiden dat jongeren een stem geeft en bestuurders, politici en professionals inzicht biedt in de leefwereld van de jonge bewoners van Leiden. Jongeren adviseren over en werken samen met de gemeente en politiek aan de toekomst van de stad Leiden. Ze werken gezamenlijk aan onderwerpen zoals een betere jeugdzorg, een bruisende binnenstad of opkomstbevordering tijdens de

gemeenteraadsverkiezingen. → Onderzoeken of dit ook in andere gemeenten opgezet kan worden.

Overwegingen & conclusies

- Inventariseren wat er binnen de verschillende fracties leeft en welke wensen er zijn op het gebied van raadscommunicatie en bevorderen burgerparticipatie. Met een afgevaardigde vanuit elke fractie kan een werkgroep opgericht worden om dit plan verder uit te werken.
- Wanneer er eigen raadscommunicatie ontwikkeld wordt moet ook nagedacht worden over de inzet en capaciteit, zowel vanuit griffie als vanuit de raadsleden. → Samenstellen van een werkgroep raadscommunicatie / burgerparticipatie.
- De wens om meer dialoog tussen raad en inwoners zal met een middelenmix moeten worden bewerkstelligd. Door maatschappelijke veranderingen verlangt ook de burger naar een directere vorm van communicatie en respons vanuit de raad. De griffie kan hierin ondersteunen, maar de raadsleden zijn in eerste instantie zelf aan zet.
- Wanneer gekozen wordt voor een brede communicatiemiddelenmix is een contentstrategie ook wenselijk. Welke content plaats je waar.